

Temeljem članka 33. stavak 1. točka 8. Statuta grada Subotice („Službeni list Općine Subotica”, br. 26/08 i 27/08-ispr. i „Službeni list Grada Subotice”, br. 46/11 i 15/13) i članka 14. stavak 1. alineja 2. Odluke o osnutku Turističke zajednice grada Subotice („Službeni list Grada Subotice“, br. 1/10, 43/10, 7/14, 7/15 i 53/16),

Skupština grada Subotice, na ..... sjednici održanoj dana ..... godine, donijela je

**RJEŠENJE
o davanju suglasnosti na
Program rada Turističke zajednice grada Subotice za 2017. godinu**

I.

Daje se suglasnost na Program rada Turističke zajednice grada Subotice za 2017. godinu, koji je donio Upravni odbor Turističke zajednice grada Subotice na 8. sjednici, održanoj dana 28. 04. 2017.godine.

II.

Ovo Rješenje objaviti u „Službenom listu Grada Subotice“.

Obrazloženje

Pravni temelj: Članak 33. stavak 1.točka 8. Statuta grada Subotice („Službeni list Općine Subotica”, br. 26/08 i 27/08-ispr. i „Službeni list Grada Subotice”, broj 46/11 i 15/13), prema kojem Skupština grada, sukladno zakonu, osniva službe, javna poduzeća, ustanove i organizacije, utvrđene Statutom i vrši nadzor nad njihovim radom i članak 14. stavak 1. alineja 2. Odluke o osnutku Turističke zajednice grada Subotice („Službeni list Grada Subotice“, br. 1/10, 43/10, 7/14, 7/15 i 53/16), prema kojem Skupština grada daje suglasnost na godišnji Program rada.

Razlozi za donošenje: Upravni odbor Turističke zajednice grada Subotice je na 8. sjednici održanoj dana 28. 04. 2017. godine usvojio Program rada Turističke zajednice grada Subotice za 2017. godinu, a sukladno članku 14. stavak 1. alineja 2. Odluke o osnutku Turističke zajednice grada Subotice („Službeni list Grada Subotice“, br.1/10, 43/10, 7/14, 7/15 i 53/16), dostavio isti Skupštini grada Subotice radi pribavljanja suglasnosti.

Predlaže se donošenje Rješenja kako je dano u materijalu.

Izvršitelj: Turistička zajednica grada Subotice i Skupština grada Subotice.

Izvori sredstava potrebnih za realizaciju: Za realizaciju ovog Rješenja sredstva su osigurana u proračunu Grada Subotice.

Srbija, 24000 Subotica, Trg slobode 1, tel. +381 (0)24 670 350, www.visitsuboticars.com, www.patic.rs
Datum: 28.04.2017.

Broj: 179-1/2017

Predmet:

IZVOD IZ ZAPISNIKA

Sa 8. sednice Upravnog odbora Turističke organizacije grada Subotice, održane dana 28.04.2017. godine.

NEPOTREBNO IZOSTAVLJENO!

Usvajanje Programa rada za 2017. godinu

Članovima Upravnog odbora Turističke organizacije grada Subotice je uручен Program rada za 2017. godinu.

Predsedavajući daje reč v.d. direktorici Turističke organizacije grada Subotica da obrazloži Program rada za 2017. godinu.

Kratkim uvodom v.d. direktorica Turističke organizacije grada Subotica obrazložila je sadržaj Programa rada za 2017. godinu. Ukažala je na šematski prikaz broj 1. u kome se jasno vidi ko su članovi Upravnog i Nadzornog odbora visina njihovih dnevnic. Takođe su detaljno opisana ovlašćenja direktora, kao i njegove nadležnosti.

U Programu rada za 2017. godinu uredjen je način finansiranja koji je u okviru strogih zakonskih odredbi o načinu trošenja sredstava, pored kojih poteškoće zadaje i administracija.

Misija, ciljevi ide se u pravcu ka afirmativnim stvarima što je i cilj svih organa lokalne samouprave, a ne samo Turističke organizacije grada Subotica.

Ostvareni rezultati Turističke organizacije grada Subotica u 2016. godini izrađeni su na osnovu podataka Zavoda za statistiku. Popularnost kratkih boravaka u globalu, radi se na tome da se turisti zadrže duže od 2-3 dana. U poslednje vreme sve je veći broj turista iz Kine koji imaju pozitivne reakcije, povećani broj gostiju iz Slovenije.

Izveštaj o radu Turističkog informativnog centra na Paliću. Turistički informativni centar na Paliću radi i 1. i 2. maja, a radno vreme istog je produženo. Turistički vaučeri nisu uvoljno zaživeli u praksi.

U skorijem periodu se čeka potpisivanje IPA projekta sa gradom Osjekom, koji bi trebao da unapredi naše aktivnosti. Uređena je web stranica Turističke organizacije grada Subotica veliki doprinos tome je dao zaposleni Robert Kovač, postoji i mobilna aplikacija pomoću koje se olakšano dolazi do znamenitih obejkata našeg grada.

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ГРАДА СУБОТИЦЕ
SZABADKA VÁROS TURISZTIKAI ÖNMÁTA
TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA SUBOTICE

Србија, 24000 Subotica, Трг слободе 1, тел. +381 (0)24 670 350, www.visitsubotica.rs, www.patic.rs
Кампања Одлиčно 5 планира се почетком јуна месеца, презентована је на Yu eco телевизији.
Кампања се заснива на податку да је Палић у писаним документима први пут поменут 1462. године
тј. пре тачно 555 година у спisu краља Матија пустару жупанije Чонград поклонио својој мајци.

Promocija grada кроз информаторе и фестивале који су набројани у табели број 16. те је тежња да се у сарадњи са организаторима фестивала привуче што већи број туриста.

Сајамске активности, ове године smo већ nastupili на два сајма у иностранству (Будимпешта и Берлин).
На регионалном сајму у Темишвару ће prisustvovati Robert Kovač, dok ће grad истовремено бити представљен на данима Вojводине у Београду.

Pредседавајући отвара дискусију иjavља се за рећ поставља пitanje v.d. директорици о сајамској сарадњи са Segedinom.

Postoji одлична сарадња са Segedinom, и у плану је zajedničко apliciranje за IPA пројекат.

Takođe обавештава чланове Управног одбора да ће следеће године у сарадњи са Park Palićem бити одрžан Turistički forum.

Члан Управног одбора Dragan Miljković traži појашњење око кампање Odličan 5.

V.d. директорика појашњава да ће то бити интернет кампања која ће бити одржана на Палићу и да би иста требала да буде посећена и запажена.

Члан Управног одбора Dragan Miljković предлаže да иста буде окренута ка грађанству.

Члан Управног одбора Marija Milovanović предлаže да се организује кампања Letujmo kod kuće, те да би на тај начин деца могла много болje да upoznaju свој град и Палић.

V.d. директорика напомиње да је основна делатност Turističke организације града Subotice првашодно усмерена ка туристима, а не ка локалном грађанству и да такве манифестације треба да организују неке друге организације.

Председавајући констатује да нема више заинтересованих за дискусије, ставља ову таčku дневног реда на гласање.

O D L U K U

Једногласно се усвaja Програма рада за 2017. годину.

Neda Tešović

PIB: 106571652, Матични број 08915733, 840-111664-93 (Trezor Народне банке Србије)

PROGRAM RADA
TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA
SUBOTICE
2017. GODINU

Subotica, 2017. godina

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O TURISTIČKOJ ZAJEDNICI GRADA SUBOTICE	3
2. SADRŽAJ POSLOVA I DJELATNOST TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA SUBOTICE	5
3. TIJELA UPRAVLJANJA I USTROJBENA STRUKTURA TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA SUBOTICE	6
4. DEFINIRANA MISIJA, CILJEVI I VIZIJA RAZVITKA TURISTIČKE DESTINACIJE SUBOTICA I PALIĆ	12
5. OSTVARENI TURISTIČKI REZULTATI TIJEKOM 2016. GODINE I NJIHOVA ANALIZA	15
6. IZVJEŠĆE O RADU TURISTIČKO – INFORMATIVNOG CENTRA NA PALIĆU KAO SASTAVNOG DIJELA TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA SUBOTICE	22
7. PROGRAM RADA TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA SUBOTICE ZA 2017. GODINU	28
8. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PORUKE ZA BUDUĆNOST	40

1. OSNOVNI PODACI O TURISTIČKOJ ZAJEDNICI GRADA SUBOTICE

Turistička zajednica grada Subotice je osnovana Odlukom o osnutku Turističke zajednice grada Subotice („Službeni list grada Subotice“, broj 1/2010, 43/2010, 7/2014, 7/2015 i 53/2016) kao javna služba sa ciljem vršenja poslova unaprjeđenja i promicanja urizma na području Grada Subotice.

Osnovni poslovni podaci o Turističkoj zajednici grada Subotice:

POSLOVNO IME
Turistička organizacija grada Subotice
Turistička zajednica grada Subotice
Szabadka Város Idegenforgalmi Szervezete
SJEDIŠTE
Subotica, Trg slobode 1
DJELATNOST
84.13 – Uređenje poslovanja i doprinos uspješnjem poslovanju u području ekonomije
79.90 – Ostale usluge rezervacije i djelatnosti povezane s njima
79.11 – Djalatnost putničkih agencija
46.90 – Nespecijalizirana trgovina na veliko
47.78 – Ostala trgovina na malo novim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama
PODACI O REGISTRACIJI
Sudski registar Privrednog suda u Subotici od 25. 03. 2010. godine, oznaka i broj rješenja Fi. 30/2010, registarski uložak broj 5 – 187
08915733
MATIČNI BROJ
POREZNI IDENTIFIKACIJSKI BROJ (PIB)
106571652
JEDINSTVENI BROJ KORISNIKA PRORAČUNSKIH SREDSTAVA

80809

v.d. direktora Turističke zajednice grada Subotice

Andrijana Balać, prof. srpskog jezika i književnosti

2. SADRŽAJ POSLOVA I DJELATNOST TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA SUBOTICE

Sadržaj poslova koje obavlja Turistička zajednica grada Subotice definirana je Statutom Turističke zajednice grada Subotice donesenom na sjednici Upravnog odbora Turističke zajednice grada Subotice održanoj 14. prosinca 2016. godine i odnosi se na sljedeće poslove:

1. Poslovi na unaprjeđenju i promicanju turizma grada Subotice,
2. Izrada Programa razvitka turizma i programa promotivnih aktivnosti sukladno strateškom marketinškom planu i ostalim planskim dokumentima Turističke zajednice Srbije,
3. Koordiniranje aktivnosti i suradnja između gospodarskih i drugih subjekata u turizmu koji neposredno i posredno djeluju u pravcu unaprjedenja razvijanja i na programima edukacije i usavršavanja vještina zaposlenih u turizmu,
4. Poticanje programa izgradnje turističke infrastrukture i uređenja prostora,
5. Osiguravanje informativno-promidžbenog materijala kojim se promiču turističke vrijednosti Grada Subotice (tiskane publikacije, prospekti, turistički vodiči, audio i video promotivni materijal, internetske prezentacije, suveniri i sl.) kroz suradnju s nadležnim tijelima,
6. Prikupljanje i objavljivanje informacija o cijelokupnoj turističkoj ponudi na svojem području, kao i druge aktivnosti značajne za turizam,
7. Organiziranje i sudjelovanje u organizaciji turističkih, znanstvenih, stručnih, sportskih, kulturnih i drugih skupova i manifestacija,
8. Unaprjeđenje rada turističko-informativnih centara (za prihvat turista, pružanje besplatnih informacija turistima, prikupljanje podataka za potrebe informiranja turista, upoznavanje turista s kvalitetom turističke ponude, upoznavanje nadležnih tijela s pritužbama turista i dr.),
9. Suradnja s turističkim organizacijama u zemlji i inozemstvu,
10. Pokretanje i organiziranje aktivnosti u cilju poboljšanja kvalitete usluga u turizmu, razvijanje turističke svijesti, turističke kulture i zaštite i unaprjeđenja okoliša,
11. Posredovanje u pružanju usluga u domaćoj radinosti i
12. Ostale usluge rezervacije i djelatnosti povezane s radom turističkih zajednica (turistički vodič).

Djelatnost Turističke zajednice grada Subotice se odnosi na:

84.13 – Uređenje poslovanja i doprinos uspješnjem poslovanju u području ekonomije,

79.90 – Ostale usluge rezervacije i djelatnosti povezane s njima,

79.11 – Djelatnost putničkih agencija,

46.90 – Nespecijalizirana trgovina na veliko i

47.78 – Ostala trgovina na malo novim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama.

3. TIJELA UPRAVLJANJA I USTROJBENA STRUKTURA TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA SUBOTICE

U okviru Turističke zajednice grada Subotice identificiraju se sljedeća tijela upravljanja:

- 1) Upravni odbor,
- 2) Nadzorni odbor i
- 3) Direktor.

Upravni odbor Turističke zajednice grada Subotice

Upravni odbor Turističke zajednice grada Subotice se sastoji od 5 članova, od kojih su četiri predstavnici osnivača, a jedan član se imenuje iz reda zaposlenih. Članove Upravnog odbora imenuje i razrješava Osnivač, a mandat članova Upravnog odbora traje četiri godine.

Predstavnik zaposlenih u Upravnom odboru Turističke zajednice grada Subotice se predlaže tajnim izjašnjavanjem svih zaposlenih, a sukladno odluci Upravnog odbora Turističke zajednice grada Subotice.

Sjednicama Upravnog odbora Turističke zajednice grada Subotice rukovodi i predsjedava predsjednik Upravnog odbora.

Upravni odbor Turističke zajednice grada Subotice obavlja sljedeće poslove sukladno odredbama Statuta:

1. Donosi Statut Turističke zajednice grada Subotice, uz suglasnost osnivača,
2. Odlučuje o poslovanju Turističke zajednice grada Subotice,
3. Donosi godišnji program rada Turističke zajednice grada Subotice, uz suglasnost osnivača,
4. Donosi programe turističko-informativno-promidžbene djelatnosti i promotivne djelatnosti,
5. Donosi finansijski plan, uz suglasnost osnivača,
6. Odlučuje o korištenju sredstava sukladno Zakonu,
7. Usvaja izvješće o poslovanju i godišnji obračun, na koji suglasnost daje osnivač,
8. Donosi opće akte,
9. Zaključuje Ugovor o radu s direktorom i odlučuje o pravima, obvezama i odgovornostima direktora,
10. Donosi Poslovnik o radu,
11. Donosi Pravilnik o radu,
12. Obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, Odlukom i ovim Statutom.

Aktualni saziv Upravnog odbora Turističke zajednice grada Subotice čine:

Tablica broj 1 Članovi Upravnog odbora Turističke zajednice grada Subotice

Rb	Ime i prezime	Dužnost
1.	Neda Tešović, predsjednica	
2.	Dragutin Miljković	član

3.	Marija Milodanović	članica
4.	Mirjana Stevanović	članica
5.	Ivana Andelković	članica iz reda zaposlenih

Nadzorni odbor Turističke zajednice grada Subotice

Nadzorni odbor Turističke zajednice grada Subotice se sastoji od tri člana, od kojih su dva člana predstavnici osnivača, a jedan se imenuje iz reda zaposlenih.

Predsjednika i članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava osnivač. Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri godine.

Predstavnik zaposlenih predlaže se tajnim izjašnjavanjem svih zaposlenih, na način koji će biti definiran odlukom Upravnog odbora.

Sjednice Nadzornog odbora saziva i njihovim radom rukovodi predsjednik Nadzornog odbora.

Sukladno odredbama Statuta Turističke zajednice grada Subotice nadležnosti Nadzornog odbora su:

1. Vrši nadzor nad poslovanjem, pregleda godišnje izvješće o finansijskom poslovanju i godišnji obračun Turističke zajednice grada Subotice, kao i druge akte od značaja za poslovanje Turističke zajednice grada Subotice,
2. Donosi Poslovnik o radu,
3. O rezultatima nadzora obavještava direktora i Upravni odbor,
4. Obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom, Odlukom i ovim Statutom.

Aktualni saziv Nadzornog odbora Turističke zajednice grada Subotice čine:

Tablica broj 2 Članovi Nadzornog odbora Turističke zajednice grada Subotice

R. b.	Ime i prezime	Dužnost
1.	Milica Trbović	predsjednica
2.	Miloš Raičević	član
3.	Branka Banjanin	članica iz reda zaposlenih

Informacije o naknadama članova Upravnog i Nadzornog odbora

Tijekom 2017. godine planira se održavanje jedne sjednice Upravnog odbora mjesечно, kao i sjednice Nadzornog odbora po potrebi.

Naknade za predsjednika i članove Upravnog i Nadzornog odbora isplaćuju se za mjesec u kojem se održava sjednica, bez obzira na broj održanih sjednica u tom mjesecu.

Sukladno predviđenom Financijskom planu Turističke zajednice grada Subotice za 2017. godinu, predviđene su sljedeće naknade predsjedniku i članovima Upravnog i Nadzornog odbora:

Tablica broj 3 Pregled visine naknade predsjednika i članova Upravnog i Nadzornog odbora

Upravni odbor	
Predsjednik	4.680,00 RSD mjesечно u neto iznosu
Članovi Upravnog odbora	3.705,00 RSD mjesечно u neto iznosu
Nadzorni odbor	
Predsjednik	3.510,00 RSD mjesечно u neto iznosu
Članovi Nadzornog odbora	2.780,00 RSD mjesечно u neto iznosu

Direktor Turističke zajednice grada Subotice

Direktora Turističke zajednice grada Subotice imenuje i razrješava osnivač.

Mandat direktora traje četiri godine.

Osnivač može do imenovanja direktora, imenovati vršitelja dužnosti direktora.

Vršitelj dužnosti direktora ima sva prava, dužnosti i odgovornosti, kao i direktor i može tu dužnost obavljati do imenovanja direktora, a najdulje godinu dana od dana imenovanja.

Direktor Turističke zajednice grada Subotice može odrediti drugu osobu da zastupa Turističku zajednicu grada Subotice.

Direktor Turističke zajednice grada Subotice za svoj rad odgovara Upravnom odboru i osnivaču.

Sukladno odredbama Statuta Turističke zajednice grada Subotice, direktor obavlja sljedeće poslove:

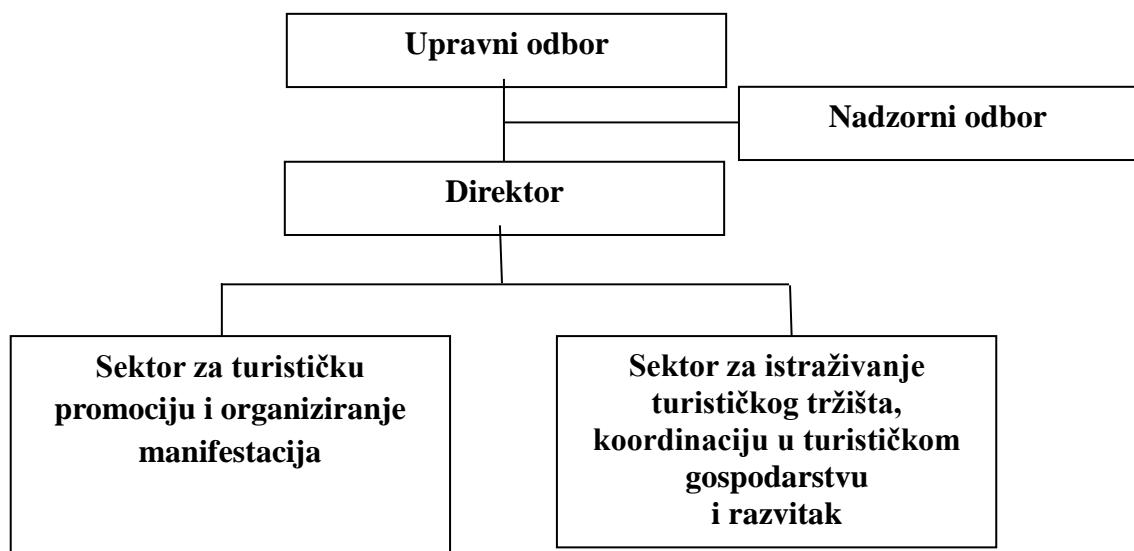
1. Predstavlja i zastupa Turističku zajednicu grada Subotice,
2. Izvršava odluke Upravnog odbora,
3. Organizira i rukovodi radom Turističke zajednice grada Subotice,
4. Osigurava zakonitost rada Turističke zajednice grada Subotice,
5. Predlaže godišnji program rada Turističke zajednice grada Subotice,
6. Predlaže akte koje donosi Upravni odbor,
7. Podnosi Izvješće o poslovanju i godišnji obračun,
8. Donosi akt o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta,
9. Odlučuje o pravima i obvezama zaposlenih u Turističkoj zajednici grada Subotice,
10. Obavlja i druge poslove određene Zakonom, Odlukom i ovim Statutom.

Dužnost v.d. direktora Turističke zajednice grada Subotice obavlja **Andrijana Balać, prof. srpskog jezika i književnosti.**

Ustrojbena struktura Turističke zajednice grada Subotice

Ustrojbenu strukturu Turističke zajednice grada Subotice prikazat ćemo sljedećom shemom:

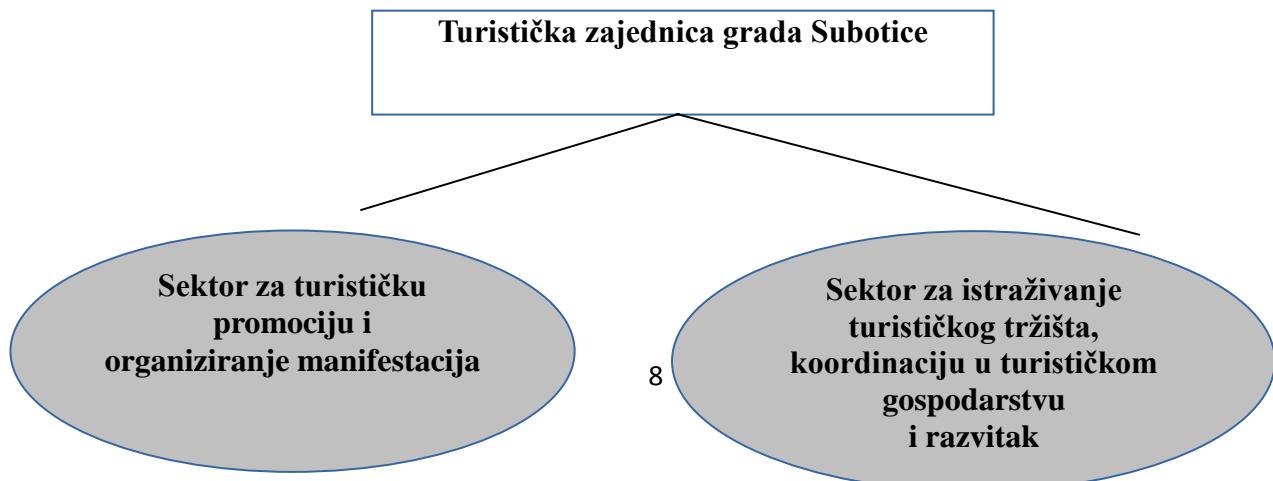
Shema broj 1 Ustrojbena struktura Turističke zajednice grada Subotice

Definiranje unutarnje organizacije, poslova i zadataka uređuju se Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji, koju donosi direktor Turističke zajednice grada Subotice, uz suglasnost gradonačelnika. Danim Pravilnikom definira se način ustrojstva Turističke zajednice grada Subotice, način rukovođenja Turističkom zajednicom grada Subotice, ukupni broj radnih mesta u Turističkoj zajednici grada Subotice s točnim nazivom radnog mesta i opisom poslova za radna mesta i potrebnim brojem izvršitelja.

Radi boljeg, učinkovitijeg i racionalnijeg ostvarivanja postavljenih ciljeva i zadataka, Turistička zajednica grada Subotice u svojoj ustrojbenoj strukturi ima definirane sljedeće sektore i to:

Shema broj 2 Prikaz sektora koji egzistiraju u Turističkoj zajednici grada Subotice

Način financiranja Turističke zajednice grada Subotice

Za obavljanje svoje djelatnosti Turistička zajednica grada Subotice pribavlja sredstva iz izvora definiranih zakonskom regulativom. Sredstva za obavljanje djelatnosti Turističke zajednice grada Subotice sukladno Statutu Turističke zajednice grada Subotice osiguravaju se iz sljedećih izvora:

1. Sredstava naplaćenih od boravišne pristojbe i turističke naknade,
2. Prihoda ostvarenih obavljanjem poslova iz okvira svoje djelatnosti i iz drugih vlastitih prihoda,
3. Donacija, priloga i sponzorstava tuzemnih i inozemnih pravnih i fizičkih osoba,
4. Subvencija i dotacija iz proračuna Grada i
5. Drugih izvora sukladno Zakonu.

Novčana sredstva kojima raspolaže Turistička zajednica grada Subotice vode se na posebnom tekućem računu.

Naredbodavac za korištenje novčanih sredstava Turističke zajednice grada Subotice jest direktor ili osoba koju ovlasti Upravni odbor Turističke zajednice grada Subotice.

O raspolaganju sredstvima Turističke zajednice grada Subotice odlučuje direktor i Upravni odbor Turističke zajednice grada Subotice.

Zakonski okvir koji regulira poslovanje Turističke zajednice grada Subotice

Prilikom definiranja Programa poslovanja Turističke zajednice grada Subotice korištena je sljedeća zakonska regulativa:

1. Zakon o turizmu („Sl. glasnik RS“, br. 36/2009, 88/2010, 99/2011 - dr. zakon, 93/2012 i 84/2015);
2. Zakon o javnim službama („Sl. glasnik RS“, br. 42/91, 71/94, 79/2005 - dr. zakon, 81/2005 - ispr. dr. zakona, 83/2005 - ispr. dr. zakona i 83/2014 - dr. zakon);
3. Zakon o lokalnoj samoupravi („Sl. glasnik RS“, br. 129/2017, 83/2014-dr. zakon i 101/2016-dr. zakon);
4. Zakon o financiranju lokalne samouprave („Sl. glasnik RS“, br. 62/2006, 47/2011, 93/2012, 99/2013 - usklađeni din. izn., 125/2014 - usklađeni din. izn., 95/2015 - usklađeni din. izn., 83/2016, 91/2016 - usklađeni din. izn. i 104/2016 - dr. zakon);
5. Zakon o radnim odnosima u državnim tijelima („Sl. glasnik RS“, br. 11/1994, 6/1997, 16/2002 - dr. zakon, 96/2003, 118/2008 - dr. zakon i 43/2010 dr. zakon);
6. Zakon o plaćama zaposlenih u državnim tijelima i javnim službama („Sl. glasnik RS“, br. 34/2001, 62/2006 - dr. zakon, 63/2006 - ispr. dr. zakona, 116/2008 - dr. zakoni, 92/2011, 99/2011 - dr. zakon, 10/2013, 55/2013, 99/2014 i 21/2016 - dr. zakon),
7. Zakon o plaćama zaposlenih u državnim tijelima i javnim službama („Sl. glasnik RS“, br. 34/2001, 62/2006 - dr. zakon, 63/2006 - ispr. dr. zakona, 116/2008 - dr. zakoni, 92/2011, 99/2011 - dr. zakon, 10/2013, 55/2013, 99/2014 i 21/2016 – dr. zakon),
8. Zakon o radu (Sl. glasnik RS br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 -odluka US),
9. Drugi važeći propisi koji se primjenjuju na zaposlene u državnim tijelima, a prvenstveno se odnose na lokalnu samoupravu.

4. DEFINIRANA MISIJA, CILJEVI I VIZIJA RAZVITKA TURISTIČKE DESTINACIJE SUBOTICA I PALIĆ

Iz same definicije Turističke zajednice grada Subotice proizlazi da je osnovni cilj njenog osnutka unaprjeđenje i promocija turizma Subotice kroz bolju promociju destinacije i sukladno tomu prioritet je stvaranje uvjeta za aktiviranje turističkih resursa na području grada Subotice i okolice, pa je sukladno ovom opredjeljenju krucijalni cilj unaprjeđenje i promicanje izvornih vrijednosti destinacije.

Glavni cilj Turističke zajednice grada Subotice je poticanje, koordinacija i organizacija kulturnih i umjetničkih, gospodarskih, sportskih i drugih manifestacija, a koje imaju za cilj širenje obuhvata turističkog proizvoda koji pruža destinacija. Fokus organizacije ovih aktivnosti jesu područja na kojima postoje interesi za turističku destinaciju Subotica-Palić.

Radi lakšeg sagledavanja komparativnih prednosti i koncipiranja turističkog proizvoda neophodno je navesti misiju, viziju i ciljeve koje Turistička zajednica grada Subotice ima u svom radu.

Misija razvitka turističke destinacije Subotica-Palić

Turistička zajednica grada Subotice sa svim zainteresiranim stakeholderima ima misiju:

1. Povećati odgovornost za skladni ekonomski, društveni i kulturni razvitak u sklopu turističke destinacije, a što zahtijeva stvaranje kvalitetnog, atraktivnog i pozitivnog ambijenta za razvitak urbanog turizma kao glavnog strateškog opredjeljenja za razvitak turističke destinacije,
2. Konstantnog rada na razvitu dobrih sustava komuniciranja između svih sudionika u kreiranju integriranog turističkog proizvoda u turističkoj destinaciji Subotica-Palić, gdje svi treba da surađuju i aktivno sudjeluju u kreiranju atraktivnih i konkurenčnih integriranih turističkih proizvoda,
3. Ohrabrvanja i podržavanja realnih i kreativnih ideja u domeni instrumenata tržišnog nastupa, odnosno instrumenata marketinga: proizvoda, cijene, kanala prodaje i promocije,
4. Stvaranja prijatnog i gostoljubivog ambijenta za tuzemne i inozemne posjetitelje, uključujući i lokalno stanovništvo destinacije,
5. Doprinositi stvaranju ukupnog zadovoljstva turista kroz kvalitetu i kvantitetu ponuđenih usluga u sklopu destinacije. Svi sudionici turističke ponude trebaju pružati usluge visoke kvalitete, prilagođene da ispune očekivanja i potrebe posjetitelja,
6. Težiti ka definiranju jasne distinkcije između domicilne i drugih sličnih destinacija pri čemu svoju pozornost trebaju fokusirati na osiguravanje visoke dodatne vrijednosti kreiranih destinacijskih sadržaja na kojima pak treba konstantno raditi,
7. Stvaranja kanala promocije i promidžbe usmjerenih u smjeru razvita imidža turističke destinacije Subotica-Palić do razine optimalnog korištenja postojećih kapaciteta i omogućavanje proširivanja i razvita novih sadržaja turističke destinacije i rast smještajnih kapaciteta,
8. Pri eksploataciji prirodnih, kulturnih i drugih resursa kontinuirano voditi računa o profitabilnosti i održivosti dugoročnih investicija u destinaciji,
9. Sveobuhvatnog pogleda na turizam kao na motor razvita grada koji može značajno pridonijeti jačanju ekonomske neovisnosti i stvaranju novih radnih mesta, pri čemu proaktivnu ulogu u ovom procesu imaju svi akteri turističkoga gospodarstva,
10. Konstantnog podizanja kvalitete života lokalnog stanovništva konstantno vodeći računa o kvaliteti života budućih generacija i

11. Razvitka turističke destinacije na principima održivog razvijanja.

Vizija razvitka turističke destinacije Subotica-Palić

Kako bi se ostvarila definirana vizija razvitka turističke destinacije Subotica-Palić potrebno je ovaj proces shvatiti kao sveobuhvatni i kompleksni proces u koji moraju biti uključeni svi stakeholderi.

Tijekom prethodnih godina, Subotica-Palić je uspostavila jasni identitet i u okviru stručnih krugova je definirana kao razvijena i atraktivna destinacija idealna za biznis, političke i kulturne susrete, organizaciju srednjih i malih konferencija i manifestacija, kao i kratkotrajnih gradskih odmora.

U narednom razdoblju sve aktivnosti turističkoga gospodarstva grada moraju biti usmjerenе ka sljedećim programskim aktivnostima:

1. Subotica-Palić treba postati jedan od 5 najznačajnijih gradskih turističkih centara Srbije, postati regionalno priznata i prepoznatljiva destinacija uvažavajući kvalitetu, raznovrsnost, inovativnost i visoku dodanu vrijednost sadržanu u svojim turističkim proizvodima.
2. Subotica-Palić teži da stekne status moderne, dobro razvijene i konkurentne gradske turističke destinacije u pogledu infrastrukture, zaštite okoliša, razvitka sistemskih mjera za poticanje poduzetništva, kreiranje novih mogućnosti zapošljavanja, rast bruto-društvenog proizvoda, permanentno težeći da održi status prijatne i opuštene atmosfere koja je imanentna manjim gradovima u kojima se stanovnici i posjetitelj osjećaju sigurno i udobno uz visoku kvalitetu života. Subotica treba postati grad koji jednostavno mora biti otkriven, čije latentne čari trebaju privući turiste da osjete i dožive Suboticu.
3. Subotica treba postati grad lako dostupan svima.
4. Subotica treba steći status uspješnog grada koji osigurava visoku kvalitetu života i brojna iznenađenja za brojne posjetitelje.
5. Jasno kreiranim aktivnostima Subotica i Palić trebaju steći status idealnog mjesta kao polazne točke za istraživanje Srbije ili ostalih regionalnih turističkih centara.
6. U usmjerenom i jasno fokusiranom razvitku gradskih turističkih proizvoda u narednom razdoblju treba razmišljati o javno-privatnom partnerstvu kroz koje se treba osigurati balans između kvalitete i cijene pruženih turističkih usluga.
7. Vodeći se osnovnim principima na kojima se temelji koncept održivog razvijanja, Subotica-Palić treba izbjegići brojne zamke koje sa sobom donosi masovni turizam, da kroz procese povećanja i upravljanja potražnjom ostvari svoje definirane ekonomske ciljeve, vodeći računa da pri tom odražava i unaprijedi svoje vrijednosti lojalnošću svojih postojećih, tako i da privuče buduće potencijalne posjetitelje.

Strateški ciljevi razvitka turističke destinacije Subotica-Palić

Da bi se stvorili preduvjeti za ostvarivanje vizije razvitka turističke destinacije neophodno je jasno definirati i provoditi konstatirane strateške ciljeve razvitka turističke destinacije Subotica-Palić. Na ovaj način stvaraju se pretpostavke optimalnog razvitka turističke destinacije uz eliminiranje ili ublažavanje svih konstatiranih rizika.

Krucijalna dva strateška cilja razvitka turizma Subotice i Palića odnose se na:

Tablica broj 4 Rekapitulacija glavnih strateških ciljeva razvijanja turizma Subotice i Palića

STRATEŠKI CILJEVI RAZVITKA TURIZMA SUBOTICE I PALIĆA
<u>1. Stvaranje preduvjeta za vrednovanje Subotice i Palića kao atraktivnih turističkih destinacija.</u>   <i>Realizira se razvijanje Subotice i Palića kao atraktivnih turističkih destinacija, tako da se stvore preduvjeti da ona dobije priznanje atraktivne i privlačne destinacije tuzemnim i inozemnim investitorima, kao najjačeg ekonomsko-gospodarskog centra sjeverne Srbije.</i>
<u>2. Rad na kontinuiranom unaprjeđenju konkurentnosti turističke destinacije kroz diversifikaciju i diferencijaciju vlastitih proizvoda, kao i učinkovito upravljanje istom.</u>   <i>Postojeći turistički proizvodi i usluge trebaju se dodatno razvijati i konstantno se nadograđivati. U tom smislu treba težiti razvijanju inovativnih, tj. novih turističkih proizvoda kako bi se zauzela bolja pozicija na konkurenckom tržištu.</i>

Da bi se osigurao planski rast turističke destinacije Subotica-Palić i njeno sve bolje pozicioniranje na turističkom tržištu, neophodno je pored gore proklamiranih ciljeva, definirati nekoliko parcijalnih ciljeva kojima se trebaju stvoriti preduvjeti za daljnji razvitak i unaprjeđivanje turističke destinacije Subotica-Palić: promicanje područja Subotice i Palića kao atraktivnih turističkih destinacija za jasno definirane, ciljane vidove turizma, težnja ka dalnjem marketinškom pozicioniranju Subotice i Palića kao privlačne turističke destinacije, koncipiranje jasnih investicijskih strategija u ona turistička područja koja pridonose razvijanju turizma cjelokupne destinacije, ohrabrvanje razvijanja i promocija posebnih događaja i manifestacija koje mogu privući turiste, a koje su namijenjene svima koji posjećuju Suboticu i Palić, težnja ka stalnom unaprjeđenju kvalitete u pružanju turističkih usluga u sklopu destinacije kroz ponudu savjetodavnih usluga u funkciji postizanja zadovoljstva na relaciji potrošač-turist, kao i zajednički rad sa svim zainteresiranim tijelima, organizacijama i subjektima čija aktivnost jasno omogućuje unaprjeđenje i promicanje turizma na području grada Subotice.

5. OSTVARENI TURISTIČKI REZULTATI TIJEKOM 2016. GODINE I NJIHOVA ANALIZA

Da bismo pristupili analizi ostvarenih turističkih rezultata u turističkoj destinaciji Subotica-Palić, neophodno je najprije izvršiti strategijsku analizu rezultata ostvarenih na republičkoj razini. Temeljem dostupnih podataka Republičkog zavoda za statistiku Srbije, tijekom 2016. godine ostvaren je kumulativni rast od 13% u dolascima turista i rast od 13,3% u ostvarenim noćenjima turista.

Domicilni turisti su zabilježili rast u broju dolazaka od 12,8%, dok udio inozemnih turista bilježi rast od 13,2%. Ako promatramo ostvarena noćenja turista situacija je gotovo ista, jer su tuzemni turisti ostvarili rast u broju noćenja od 13%, dok su inozemni turisti zabilježili rast broja noćenja za 13,7%.

Analizirajući prethodne konstatacije možemo zaključiti da su strani gosti tijekom 2016. godine ostvarili značajan postotak povećanja noćenja, a što ćemo prikazati u vidu tabličnog prikaza broja noćenja stranih gostiju prema zemlji porijekla:

Tablica broj 5 Broj noćenja inozemnih turista prema zemlji porekla

Rb	Zemlja porijekla	Broj noćenja
1.	Bosna i Hercegovina	222.888
2.	Crna Gora	195.970
3.	Bugarska	146.196
4.	Hrvatska	141.783
5.	Turska	141.608
6.	Slovenija	131.827
7.	Rusija	131.323
8.	Njemačka	128.897
9.	Grčka	122.062
10.	Rumunjska	114.921
11.	Italija	109.965
12.	Makedonija	107.371
13.	SAD	69.002
14.	Ujedinjeno Kraljevstvo	65.216
15.	Mađarska	63.271

Analizirajući prethodnu tablicu uočavamo da tri zemlje čiji turisti imaju najveći udio u noćenju inozemnih turista su Bosna i Hercegovina čiji se udio kreće na razini od 222.888 noćenja, Crna Gora čiji se udio kreće na razini od 195.970 noćenja i Bugarska koja sudjeluje u ukupnom broju noćenja s ostvarenih 146.196 noćenja tijekom 2016. godine.

Fokusirajući se na analiziranje lokalnog turističkog prometa na području destinacije Subotica-Palić uočavamo pristupajući kompleksnoj analizi kretanja turističkog prometa tijekom 2016. godine da zapravo najveći utjecaj na kretanje turističkog prometa imaju susjedne države, kao i najbliži strani emitivni centri. Najznačajniji porast udjela u ostvarenom broju noćenja tijekom 2016. godine imaju turisti iz Mađarske koji su ostvarili rast od 33,4%. Također, ono što ukazuje na pozitivne razvojne trendove turističkog prometa jest i da broj turista iz ostalih susjednih zemalja bilježi natprosječni porast i to promatrano po zemljama: turisti iz Bosne i Hercegovine su ostvarili rast broja noćenja od 16%, turisti iz Hrvatske su ostvarili rast broja noćenja od 16,8%, dok su turisti iz Rumunjske ostvarili rast broja noćenja od 21,5%, što ukazuje na pozitivne razvojne trendove turističkog prometa tijekom 2016. godine.

Radi lakšeg sagledavanja razvojnih tendencija na turističkom tržištu Subotice, izvršit ćemo njihovo prikazivanje u formi tabličnih pregleda:

Tablica broj 6 Dolasci turista po mjesecima za 2016. godinu u Subotici

Mjesec	Ukupno u 2016. godini	Indeks u odnosu na 2015. godinu	Tuzemni turisti	Inozemni turisti
Siječanj	3.501	63,8	2.339	1.162
Veljača	4.233	72,7	2.941	1.292
Ožujak	3.610	108,4	2.095	1.515
Travanj	6.101	98,8	4.347	1.754
Svibanj	7.161	92,8	5.150	2.011
Lipanj	4.010 93,2	2.003	2.005	2.005
Srpanj	3.888	90,8	1.523	2.365
Kolovoz	3.945	73,7	1.496	2.449
Rujan	4.524	92,7	2.422	2.102
Listopad	6.905	117,7	4.846	2.059
Studeni	3.956	118,9	2.458	1.498
Prosinc	3.724	104,8	2.147	1.577
UKUPNO	55.558	92,5	33.767	21.789

Analizirajući danu tablicu, uočavamo da je najveći broj posjeta turista tijekom 2016. godine ostvaren u svibnju (7.161) i listopadu (6.905), dok je najmanji posjet turista bio u siječnju (3.501) i ožujku (3.610). Također, možemo uočiti analizirajući tablicu da je veći udio tijekom 2016. godine bilo tuzemnih turista i kretalo se na razini od 33.767 dolazaka, dok se udio inozemnih turista kretao na razini od 21.789 dolazaka.

Da bismo mogli nastaviti analizu turističkog prometa destinacije Subotica-Palić pristupit ćemo analizi noćenja ostvarenog tijekom 2016. godine, a koji je danu tablici koja slijedi:

Tablica broj 7 Pregled noćenja turista po mjesecima tijekom 2016. godine u Subotici

Mjesec	Ukupno u 2016. godini	Indeks u odnosu na 2015. godinu	Tuzemni turisti	Inozemni turisti

Siječanj	6.464	66,2	4.188	2.276
Veljača	6.542	77,6	4.008	2.534
Ožujak	7.176	115	4.104	3.071
Travanj	9.232	86,1	5.920	3.316
Svibanj	11.011	89,7	7.184	3.827
Lipanj	7.806	99	3.769	4.037
Srpanj	6.737	72,9	2.462	4.275
Kolovoz	7.909	63,3	3.201	4.708
Rujan	9312	4.498	4.814	
Listopad	11.148	112,3	7.338	3.810
Studeni	7.969	131,2	4.698	3.271
Prosinc	6.349	105,3	3.311	3.038
UKUPNO:	97.655	89,5	54,131	54,970

Analizirajući danu tablicu broj 7 uočavamo da je najveći broj noćenja u Subotici ostvaren u listopadu 2016. godine i iznosio je 11.148 noćenja, kao i u svibnju 2016. godine kada je iznosio 11.011 noćenja, dok je najmanji broj noćenja ostvaren u prosincu 2016. godine i iznosio je 6.349 i siječnju 2016. godine kada je iznosio 6.464 noćenja. Najveći broj noćenja tuzemni turisti su ostvarili u listopadu 2016. godine i iznosio je 7.388 noćenja, dok su inozemni turisti ostvarili najveći broj noćenja u rujnu 2016. godine i iznosio je 4.814 noćenja.

Sastavni dio turističkog prometa destinacije Subotica-Palić predstavljaju i dolasci turista na Palić, koji će biti prikazani u tablici koja slijedi:

Tablica broj 8 Dolasci turista na Palić po mjesecima za 2016. godinu

Mjesec	Ukupno u 2016. godini	Indeks u odnosu na 2015. godinu	Tuzemni turisti	Inozemni turisti
Siječanj	1.097	118,9	658	439
Veljača	1.675	112,9	1.299	376
Ožujak	2000	178,1	1.170	830
Travanj	2.468	126,1	1.693	775
Svibanj	2.934	123,6	1.713	1.221
Lipanj	2.668	104,3	1.737	931
Srpanj	3.758	116,9	1.930	1.828
Kolovoz	3.553	57,4	1.799	1.754
Rujan	2.934	1.683	1.251	
Listopad	2.519	104,4	1.738	781
Studeni	1.480	114,7	1.020	460
Prosinc	1.639	94,1	1.201	438
UKUPNO	28.725	107,8	17.641	11.084

Promatraljući tablicu 8 uočavamo da je najveći broj dolazaka turista ostvaren u srpnju 2016. godine i iznosio je 3.758 dolazaka, dok je najveći broj dolazaka tuzemnih turista ostvaren u srpnju 2016. godine i

iznosio je 1.930 dolazaka, a najveći broj dolazaka inozemnih turista ostvaren u srpnju 2016. godine i iznosio je 1.828 dolazaka.

Radi lakšeg sagledavanja kretanja turističkog prometa cjelokupne destinacije Subotica-Palić u nastavku u vidu tabličnog prikaza prikazat ćemo broj noćenja turista po mjesecima na Paliću tijekom 2016. godine.

Tablica broj 9 Kretanje noćenja turista po mjesecima na Paliću za 2016. godinu

Mjesec	Ukupno u 2016. godini	Indeks u odnosu na 2015. godinu	Tuzemni turisti	Inozemni turisti
Siječanj	1.766	86,9	1.114	652
Veljača	2.508	100,6	1.973	535
Ožujak	3.408	203	1.765	1.643
Travanj	4.271	128,1	3.027	1.244
Svibanj	5.041	131,7	2.991	2.050
Lipanj	4366	2.966	1.400	
Srpanj	6.257	104,5	3.577	2.680
Kolovoz	6.065	81,5	3.427	2.638
Rujan	4.778	93,9	2.964	1.814
Listopad	4.253	103	3.140	1.113
Studeni	3.284	140,7	2.445	839
Prosinc	2.535	87,5	1.910	625
UKUPNO	48.535	107,6	31.299	17.233

Tablica broj 9 prikazuje kretanje noćenja turista na Paliću tijekom 2016. godine. Pristupajući analizi iste uočavamo da je najveći broj noćenja turista ostvaren u srpnju 2016. godine i iznosio je 6.257 noćenja, a najveći udio noćenja tuzemnih turista je ostvaren također u srpnju 2016. godine i iznosio je 3.577 noćenja. Inozemni turisti su ostvarili najveći broj noćenja na Paliću tijekom 2016. godine u srpnju i iznosio je 2.680 noćenja.

Kako bismo dobili potpuniju sliku o tendencijama turističkog prometa tijekom 2016. godine destinacije Subotica-Palić prikazat ćemo prosječni broj dana boravka turista u Subotici i na Paliću. Prosječni broj dana boravka turista u Subotici i Paliću dan je u tablici koja slijedi:

Tablica broj 10 Prosječni broj dana boravka turista u Subotici i na Paliću

PROSJEČNI BROJ DANA BORAVKA TURISTA U SUBOTICI	
Prosječni broj dana boravka turista	1,76 dana
Prosječni broj dana boravka domicilnih turista	1,60 dana
Prosječni broj dana boravka inozemnih turista	2,52 dana
PROSJEČNI BROJ DANA BORAVKA TURISTA NA PALIĆU	
Prosječni broj dana boravka turista	1,69 dana
Prosječni broj dana boravka domicilnih turista	1,77 dana
Prosječni broj dana boravka inozemnih turista	1,55 dana

Analizirajući tablicu broj 10 uočavamo da je prosječni broj dana boravka turista u Subotici veći od prosječnog broja dana boravka turista na Paliću i iznosi 1,76 dana, u odnosu na 1,69 dana. Ukoliko promatramo Suboticu uočit ćemo da su veći prosječni broj dana boravka ostvarili inozemni turisti i da on iznosi 2,52 dana, dok je na Paliću drugačija situacija i ovdje su veći prosječni broj dana boravka ostvarili domicilni turisti i iznosio je 1,77 dana u odnosu na inozemne turiste čiji je prosječni broj dana boravka iznosio 1,77 dana. Sve to ukazuje da je prema trenutačnim trendovima turističkog prometa Subotica privlačnija za inozemne turiste u odnosu na Palić koji je uglavnom privlačniji za tuzemne turiste.

Na kraju sveobuhvatne analize turističkog prometa destinacije Subotica-Palić tijekom 2016. godine prikazat ćemo pregled dolazaka i noćenja inozemnih turista u Subotici i na Paliću tablično radi lakšeg razumijevanja:

Tablica broj 11 Pregled dolazaka inozemnih turista po zemlji porijekla

R.b.	Država	Broj turista
1.	Mađarska	3957
2.	Hrvatska	3527
3.	Njemačka	2970
4.	Bosna i Hercegovina	2147
5.	Poljska	2045
6.	Slovenija	1723
7.	Bugarska	1464
8.	Rumunjska	1294
9.	Austrija	1247
10.	Turska	1154
11.	Makedonija	1143
12.	Rusija	1066
13.	Italija	1008
14.	Crna Gora	801
15.	Slovačka	657

Promatrajući tablicu broj 11 možemo zaključiti da je najveći broj inozemnih turista iz susjedne Mađarske i Hrvatske, kao i iz Njemačke i da je on promatrano po zemljama iznosio redom 3.957, 3.527 i 2.970 turista. Zemlje s najmanjim udjelom turista u turističkom prometu destinacije Subotica-Palić su Crna Gora i Slovačka.

Pravu sliku stanja turističkog prometa promatrane destinacije prikazuje prosječni broj noćenja ostvaren tijekom 2016. godine na području Subotice i Palića, a koji će biti prikazan tablično u nastavku:

Tablica broj 12 Pregled noćenja inozemnih turista prema zemlji porijekla

R.b.	Država	Broj noćenja
1.	Njemačka	6095
2.	Mađarska	5846
3.	Hrvatska	5647
4.	Rumunjska	3795
5.	Bosna i Hercegovina	3667

6.	Austrija	3128
7.	Slovenija	2773
8.	Italija	2525
9.	Norveška	2442
10.	Poljska	2342
11.	Bugarska	2027
12.	Turska	1749
13.	Rusija	1704
14.	Makedonija	1591
15.	Crna Gora	1319

Kada pak pogledamo pregled broja noćenja tijekom 2016. godine ostvaren u sklopu destinacije Subotica-Palić uočavamo da su Njemačka i Mađarska sudjelovale s najvećim brojem noćenja, odnosno da su turisti iz tih zemalja imali najveći udio u ostvarenim noćenjima u Subotici i na Paliću i to redom 6.095 i 5.846 noćenja. Najmanji broj noćenja u sklopu destinacije Subotica-Palić ostvarili su turisti iz Makedonije i Crne Gore.

6. IZVJEŠĆE O RADU TURISTIČKO – INFORMATIVNOG CENTRA NA PALIĆU KAO SASTAVNOG DIJELA TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA SUBOTICE

Opće informacije

Turistički informativni centar na Paliću je službeno otvoren 11. travnja 2016. godine. Objekt tramvajske postaje na Paliću je izgrađen 1897. godine kao zadnja stanica na tramvajskoj liniji Subotica-Palić. Subotički tramvajski sustav je, uz beogradski, najstariji na području današnje Srbije. Objekt je bio u prvobitnoj funkciji sve do 2. travnja 1974. godine, kada je kompletan tramvajski sustav na području tadašnje općine Subotice ukinut.

Nakon gubitka prvobitne funkcije objekt je frekventno mijenjao uporabu periodično je funkcionirao kao sezonski ugostiteljski objekt, potom kao suvenirnica, te trafika, pa jedne sezone čak i kao turistički informativni centar. Vrijeme je pokazalo da zbog male ukupne korisne površine objekta (19,5 kvm) i relativno kratke turističke sezone, čisto ekomska valorizacija objekta u postojećem stanju nije moguća.

Odlukom SO Subotica br. I-022-4/94 iz 1994. godine prostorna i kulturno povijesna cjelina nekadašnjeg Lječilišta Palić (zajedno s Tramvajskom postajom) je proglašena nepokretnim dobrom. Osim značaja koji ima kao dio zaštićenog kompleksa vrijednosti Lječilišta Palić, objekt je iznimno važan i po pitanju industrijskog nasljeđa. Naime, pošto je tramvajski sustav pred ukidanje desetljećima funkcionirao u neizmjenjenom tehničkom stanju, ta zaostalost je pridonijela da se sačuvaju neki objekti i predmeti, autentični za razdoblje s početka XX. stoljeća. Pravni nasljednik tadašnjeg gradskog poduzeća „Subotica-trans” i danas čuva kompoziciju predratnih tramvajskih kola, a tramvajska postaja na Paliću je također zadržala prvobitni izgled.

Uslijed zapostavljenih tekućih investicijskih ulaganja objekt se nalazio u iznimno lošem stanju. Statika objekta nije narušena, ali je stanje stolarije, vodovodnih i električnih instalacija bilo nepodesno za obavljanje bilo kakve uslužne djelatnosti.

Rekonstrukcija objekta i prenamjena u današnju funkciju

Projektom rekonstrukcije je zastakljena terasa stanice, te se neto korisna površina objekta povećala na 73,86 kvm (bruto 83 kvm) i stanica je pretvorena u multifunkcionalni objekt. Revitalizacija i prenamjena funkcije se vršila uz suglasnost Međuopćinskog zavoda za zaštitu spomenika u Subotici (uz potpunu zaštitu svih kulturno-povijesnih vrijednosti objekta) i u suradnji s Ministarstvom trgovine, telekomunikacija i turizma koje je financiralo najveći dio radova.

Ugovorom o korištenju poslovnog prostora broj II-00-361-351 od 23. 05. 2014. godine Grad Subotica je (kao vlasnik poslovnog prostora) Turističkoj zajednici grada Subotice dodijelio isti na uporabu. Temeljem prijedloga Povjerenstva za poslovne prostore Grada Subotice, Gradonačelnik Subotice je izdao suglasnost pod brojem II-00-3661-351/2014 09. 06. 2014. godine za rekonstrukciju objekta. Ustupanjem objekta lokalnoj turističkoj zajednici stvorili su se uvjeti da rekonstruiran objekt u budućnosti funkcionira nesmetano, tijekom cijele godine.

Primarna funkcija rekonstruiranog objekta jest turistički informativni centar, a u okviru objekta funkcioniра i službena suvenirnica Turističke zajednice grada Subotice. Veliki značaj ima i uslužni centar za privatne osobe koji se bavi pružanjem usluge smještaja u domaćoj radinosti. Dodatne funkcije su komplementarne s osnovnom funkcijom i zajedno čine skup djelatnosti koje pridonose poboljšanju kvalitete turističke ponude Palića, a u cijelini i Subotice.

Radno vrijeme objekta je od 7 do 19 sati radnim danima.

Radi lakšeg razumijevanja značaja koji objekt ima za Turističku zajednicu grada Subotice, ukazat ćemo na neke statističke podatke koji pokazuju koristi koje Turistička zajednica grada Subotice ima od ovog objekta.

Tablica broj 13 Statistika posjeta turističko-informativnom centru na Paliću u razdoblju od 11. travnja 2016. godine do 31. ožujka 2017. godine

Godina	Mjesec	Tuzemni turisti	Inozemni turisti	Ukupno posjeta turista
2016.	Travanj	65	72	137
	Svibanj	74	81	155
	Lipanj	40	48	88
	Srpanj	75	59	134
	Kolovoz	103	125	228
	Rujan	122	96	218
	Listopad	147	168	315

2017.	Studeni	75	48	123
	Prosinac	62	91	153
	Siječanj	50	63	113
	Veljača	55	48	103
	Ožujak	37	26	63
	UKUPNO:	905	925	1830

Analizirajući danu tablicu 13 možemo zaključiti da je najviše posjeta Turističko informativnom centru na Paliću ostvareno u listopadu 2016. godine, a u 2017. godini najviše posjeta je ostvareno u siječnju 2017. godine. Ono što se može vidjeti jest da mogućnosti koje pruža Turističko-informativni centar na Paliću više koriste inozemni turisti, jer su njihovu posjeti češći. U narednom razdoblju treba težiti popularizaciji posjeta ovom centru.

U nastavku ćemo prikazati karakteristične informacije koje traže turisti u sklopu Turističko informativnog centra na Paliću:

Tablica broj 14 Prikaz traženih informacija po broju turista

Tražene informacije	Broj turista
Brošure, vodiči, karte	563
Informacije vezane za posjet Subotici	487
Smještaj	105
Informacije o manifestacijama	57
Parking	17
Suveniri	59
Red vožnje	109
Restorani	258
Vinarije	97
Salaši	15
Rentiranje bicikala	22

Ostale informacije	32
UKUPNO	1830

Turističko informativni centar na Paliću kao službena suvenirnica Turističke zajednice grada Subotice

Skupština grada Subotice je donijela odluku o izmjeni Odluke o osnutku Turističke zajednice grada Subotice i dodana je šifra djelatnosti koja je omogućila da Turistička zajednica grada Subotice počne realizirati projekt prodaje suvenira grada u svojim prostorijama.

Za ovu namjenu je pristupljeno izradi knjige grafičkih rješenja prema novom vizualnom identitetu destinacije i ona je dala osnovu za izradu suvenira. U tablici koja slijedi je dan prikaz vrste izrađenih suvenira po količinama:

Tablica broj 15 Pregled izrađenih suvenira s njihovim količinama

	Vrsta suvenira	Količina
1.	Muške majice kratki rukav	220 komada
2.	Ženske majice kratki rukav	220 komada
3.	Dječje majice kratki rukav	60 komada
4.	Polo muška majica kratki rukav	50 komada
5.	Polo ženska majica kratki rukav	50 komada
7.	Drvena olovka	1000 komada
8.	Magnet	2400 komada (6 rješenja x 400 komada)
9.	Kemijska olovka	1000 komada
10.	Marker stranica za knjigu	1200 komada (6 rješenja x 200 komada)
11.	Podmetač za miš	300 komada
12.	Podmetač za šalicu	100 kompleta (6 rješenja x 100 komada)
13.	Kocka papirnata	200 komada
14.	Privezak za ključeve	100 komada

15.	Kačket	50 komada
16.	Rokovnik	500 komada
17.	Notes	500 komada
18.	Papirnata vreća	1000 komada
19.	Šalica za čaj	300 komada
20.	Šalica za kavu	200 komada
21.	Set šalica	100 komada
22.	Kišobran	100 komada
23.	Platnena torba	100 komada

Jedan dio suvenira (oko 20%) je korišten u svrhu promocije destinacije koju obavlja Turistička zajednica grada Subotice, dok se ostatak nalazi u prodaji u Turističko-informativnom centru na Paliću.

Turističko-informativni centar na Paliću kao uslužni centar za privatne osobe koje se bave pružanjem usluga smještaja u domaćoj radinosti

Koristeći zakonske mogućnosti koje pruža Zakon o turizmu, fizičke osobe imaju mogućnost izdavati sobe preko Turističke zajednice grada Subotice i trenutačno Turistička zajednica grada Subotice ima sklopljenih 56 Ugovora o posredovanju u domaćoj radinosti s fizičkim osobama.

Financijski učinci poslovanja Turističke zajednice grada Subotice tijekom 2016. godine

Temeljem ovih Ugovora, Turistička zajednica je u razdoblju od travnja 2016. godine do kraja ožujka 2017. godine imala:

1. Ukupni promet: **15.200.213,30 dinara,**
2. Boravišne pristojbe: **1.018.311,00 dinara,**
3. Porez na promet od nekretnina: **1.350.579,57 dinara i**
4. Provizija za pružene usluge u posredovanju: **674.481,95 dinara.**

7. PROGRAM RADA TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA SUBOTICE ZA 2017. GODINU

Program rada Turističke zajednice grada Subotice za 2017. godinu urađen je sukladno izmjenama i dopunama Zakona o turizmu i Strategiji razvitka turizma Republike Srbije, kao i Marketinškoj strategiji Vojvodine.

Pored novog programa rada, planova i aktivnosti u 2017. godini, Turistička zajednica grada Subotice nastavlja započete poslove i projekte iz prethodnog razdoblja.

Planirane projektne aktivnosti

S obzirom na to da je odobren IPA projekt s Hrvatskom 22. 03. 2017. godine, na koji smo aplicirali u 2016. godini, Turistička zajednica grada Subotice će s još četiri partnera polovicom 2017. godine početi s realizacijom dvogodišnjeg projekta „Secesijska turistička ruta Subotica-Osijek“ (akronim SOS) koji će biti sufinanciran od strane Europske unije, a u okviru „Interreg programa prekogranične suradnje Srbija - Hrvatska 2014.-2020.“, prioritetna mjeru „Doprinos razvitu turizma i očuvanju prirodnog i kulturnog nasljeđa“.

Promocijom novog tematskog puta kulturne baštine, odnosno secesijske rute koja spaja gradove Osijek i Suboticu, edukacijom zaposlenih u turizmu i kulturi, te promocijom novog prekograničnog turističkog proizvoda na lokalnim, nacionalnim i regionalnim tržištima – očekuje se povećanje broja turista na obje destinacije.

Ostali partneri u projektu su: Grad Subotica, Grad Osijek, Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje d.o.o., a vodeći partner je Turistička zajednica grada Osijeka. Članovi projektnog tima ispred Turističke zajednice grada Subotice su Branka Banjanin i Robert Kovač.

Ukupna vrijednost projekta je 1.115.640 €. Proračun koji Turistička zajednica grada Subotice treba osigurati tijekom 24 mjeseca radi predfinanciranja projekta iznosi 80.467,75€. Od toga, 85% treba biti refundirano (68.395,03 €), dok vlastiti udio iznosi 15% (12.069,50 €).

Planirano je da projekt traje 24 mjeseca i da počne 1. srpnja 2017. godine. Do kraja 2017. godine, aktivnosti Turističke zajednice grada Subotice kao partnera u projektu su, kroz zajedničke sastanke s Turističkom zajednicom Osijeka, prvenstveno stvaranje i umrežavanje baze podataka na temu secesijske baštine dva grada i definiranje tematskog puta na prekograničnoj i lokalnoj razini radi stvaranja prekograničnog i lokalnog tematskog puta secesije i zajedničke promocije takve kulturno-turističke ponude.

Do kraja godine u Subotici se planira organizacija edukacije zaposlenih u kulturi i turizmu. U istom razdoblju trebale bi biti započete sljedeće aktivnosti:

- priprema, dizajniranje i tiskanje lifleta (20.000 komada koji će biti distribuiran u 2018. godini u okviru karavana koji će obići 8 gradova u regiji) i
- priprema, dizajniranje i tiskanje brošura (60.000 komada u tri jezične varijante srpski, hrvatski i engleski koje će biti distribuirane u Turističkim informativnim centrima u Subotici i Osijeku).

Do kraja godine, osim na Otvarajućoj konferenciji koja će biti održana u Osijeku, Turistička zajednica grada Subotice će aktivno sudjelovati u aktivnostima čiji je nositelj Turistička zajednica Osijeka a vezani su za izradu karte, pripremu foto-izložbe i dr.

Ukoliko proračun dopusti, ove godine se planira kupnja i montiranje dva info-izloga u dva lokalna Turističko informativna centra (Subotica i Palić) čime će sve relevantne informacije na više jezika biti dostupne turistima 24 sata.

Turistička zajednica grada Subotice planira, ukoliko na vrijeme, odnosno do isteka roka za podnošenje aplikacije bude potpisani Ugovor o partnerstvu, da aplicira na Javni natječaj za dodjelu sredstava Pokrajinskog tajništva za financije u 2017. godini za sudjelovanje u sufinanciranju projekta koji se financiraju iz fondova Europske unije, radi lakšeg osiguravanja potrebnih sredstava za predfinanciranje konkretnog „SOS“ projekta prekogranične suradnje.

Daljnje unaprjeđenje WEB prezentacije Turističke zajednice grada Subotice

Turistička zajednica grada Subotice trenutačno ima 4 aktivne web prezentacije. Dvije su naslijedene od JP „Palić Ludaš” i to su:

1. www.visitsubotica.rs i
2. www.palic.rs.

Tijekom 2011. godine su urađene još dvije prezentacije koje promiču specijalizirane servise u okviru Turističke zajednice grada Subotice:

1. Greeter Servis www.greeters.visitsubotica.rs - stranica koja je urađena u sklopu projekta pridruživanja destinacije međunarodnoj organizaciji Global Greeter Network i
2. www.meetinsubotica.rs prezentacija Kongresnog sektora koja promiče grad kao kongresnu destinaciju.

Tijekom 2012. godine, redizajnirana je internetska stranica Subotice kao destinacije, www.visitsubotica.rs, koja je korisnicima postala dostupna od veljače 2013. godine. Stranica je tijekom 2013. godine bila aktivna na 3 jezika: srpskom, engleskom i mađarskom, a tijekom 2014. godine prevedena je i na njemački, ruski, poljski i španjolski jezik zbog sve većeg broja gostiju iz ovog govornog područja koji posjećuju naš grad.

Tijekom 2016. godine je redizajnirana web prezentacija www.visitsubotica.rs sukladno novom vizualnom identitetu destinacije i provedeno je njeni osvježavanje novim sadržajima i podacima.

U 2017. godini je predviđeno da se internetska stranica www.meetinsubotica.rs integrira u formi subdomena u glavnu internetsku stranicu. Time će se značajno smanjiti troškovi hostinga i troškovi najma imena domene i optimizirati vrijeme dolaska do traženih informacija.

Do kraja godine će se završiti proces objedinjava vizualnog identiteta naših stranica na internetu. Službena prezentacija turističke destinacije Palić, kao najstarija u Srbiji, zadržat će samostalnu domenu www.palic.rs, dok će u svojoj strukturi i vizualnom izgledu biti usklađena sa službenom prezentacijom Subotice.

Nastavak razvijanja mobilne aplikacije Visit Subotica

Prateći svjetske trendove u modernim komunikacijama, Turistička zajednica grada Subotice je realizirala projekt „Subotica goes on - line”, odnosno pustila je u rad mobilnu aplikaciju za „pametne telefone” na android platformi. U svijetu je ovaj vid upoznavanja turista sa sadržajima destinacija uvelike prepoznat kao jedan od najboljih načina za animiranje gostiju koji se nalaze u destinaciji.

Mobilna aplikacija je urađena tako da je potpuno funkcionalna bez povezivanja na internet, odnosno posjetitelj je može preuzeti s interneta i da nakon toga nema nikakve dodatne troškove kada je koristi (ovo je veoma značajno za turiste iz inozemstva, jer se podaci u roamingu tarifiraju po iznimno visokim cijenama), integriran je sustav navigacije i urađen je na 4 jezika (srpski, mađarski, engleski i njemački jezik).

U siječnju 2017. godine postavljena je nova verzija aplikacije sa interfaceom redizajniranim sukladno novom vizualnom identitetu destinacije i osježen novim podacima kako bi posjetiteljima pružala relevantne informacije o objektima, događanjima, mogućnostima za zabavu i rekreaciju.

U tom smislu, osvježeni su sljedeći podaci:

- Prekontrolirani kontakt podaci svih sudionika u turističkom gospodarstvu Subotice i Palića;
- Navedeni novootvoreni objekti kako smještajni, tako i ugostiteljski;
- Osvježena karta grada kao i okolnih područja.

Afirmacija Subotice kao kongresne destinacije

Turistička zajednica grada Subotice je u suradnji s Kongresnim biroom Srbije, uvrstila grad Suboticu i okolicu u jednu od najznačajnijih kongresnih destinacija u Srbiji zajedno s Beogradom, Novim Sadom, Kopaonikom i Zlatiborom. Prepoznavanje potencijala naše destinacije od strane Kongresnog biroa Srbije kao destinacije koja ima ogroman, neiskorišten kapacitet za razvitak kongresnog turizma je u 2011. godini rezultirala osnivanjem Kongresnog sektora u okviru Turističke organizacije grada Subotice.

Tijekom 2015. godine, Subotica je u kongresnoj industriji Srbije zauzela treće mjesto po broju održanih skupova i broja delegata, jer je bila domaćin velikog broja tuzemnih i međunarodnih skupova. Također, broj delegata koji je sudjelovao na skupovima u Subotici i Paliću je povećan za preko 20%.

Prednost naše destinacije u odnosu na konkurentske u regiji je svakako na vrijeme postavljena pravilna ustrojbena struktura kongresnog sektora i donekle izvršena standardizacija u pogledu neophodne kvalitete usluge kod lokalnih partnera, na čemu će Turistička zajednica grada Subotice raditi i u 2017. godini.

Zadaci Kongresnog sektora za sada su osiguravanje informacija o kongresnim kapacitetima, davanje informacija o smještajnim kapacitetima, tiskanje vodiča za organiziranje skupova i sastanaka, tiskanje vodiča za planiranje korporativnih putovanja, davanje informacija za medije, davanje savjeta o destinaciji, davanje informacija o banket prostorima, tiskanje karta grada i davanje informacija za posjetitelje, pružanje informacija o mogućnostima za zabavu, kao i o pružateljima usluga na destinaciji.

U siječnju 2015. godine, Turistička zajednica grada Subotice drugi put je sudjelovala na Conventi u Ljubljani - najvećoj B2B manifestaciji na području jugoistočne Europe koja je posvećena isključivo kongresnoj industriji što je rezultiralo sa 6 „site inspections“, gdje su predstavnici zainteresiranih organizatora skupova obišli našu destinaciju i na licu mjesta se uvjerili u kvalitetu kapaciteta i sadržaja.

Ovim se povećava mogućnost za organiziranje još većeg broja događaja kongresnog tipa u našoj destinaciji, te će se Turistička zajednica nastaviti baviti ovim aktivnostima i u 2017. godini.

Temeljem svega navedenog potrebno je nastaviti s promotivnim aktivnostima kroz sve vrste medija, ali i raditi na dalnjem obrazovanju zaposlenih u Turističkoj zajednici grada Subotice kroz posjete usko specijaliziranim sajmovima kongresnog turizma u Europi.

Kampanja „Odlično 5“

Kako bi rezultati nastupa na Sajmu u Beogradu bili što učinkovitiji, Turistička zajednica grada Subotice osmisnila je kampanju pod nazivom „Odlično 5“ koja se treba realizirati u ljetnim mjesecima od svibnja do rujna mjeseca.

Kampanja se temelji na podatku da je Palić (Palu) u pisanim dokumentima prvi put spomenut 1462. godine, tj. prije točno 555 godina u spisu kojim je kralj Matija pustaru županije Čongrad darovao svojoj majci.

Kampanja „Odlično 5“ se temelji na zamisli da tijekom pet ljetnih mjeseci (svibanj-rujan) bude organizirana promotivna akcija koja će biti u znaku „petice“. Veliki broj naših ugostiteljskih objekata se odazvao i aktivno će se uključiti u ovu akciju, te će u tom razdoblju odobriti gratis noćenje za one koji ostvare pet noćenja, dati popust od 555 dinara na cijenu smještaja, 5% popusta na cijenu izleta, odobriti 5 besplatnih ulaznica ili obilazaka i sl.

Pred početak sezone, bit će organizirana i mini Facebook kampanja s ciljem da se animiraju potencijalni posjetitelji. Tom prilikom će biti dijeljeni vaučeri koje su donirali predstavnici tuzemnog turističkog gospodarstva, a koji sadrže besplatne posjete, degustacije, programe, ulaznice i slične sadržaje.

Tim povodom, putem e-maila i newslettera, tekstovima i najavama zajedničkih promotivnih akcija – bit će „targetirane“ tuzemne i regionalne turističke agencije i medijske kuće i to ne samo za vrijeme sajma, nego i nakon sajma.

Promocija grada kroz manifestacije i festivalе

Turistička zajednica grada Subotice u sklopu svojih redoviti aktivnosti svake godine priprema Kalendar događanja radi promocije turističke ponude i u svrhu informiranja turista. U Kalendaru su navedena dogadanja koja su turistički valorizirana ili imaju potencijala to postati i to kako zabavna i gastronombska, tako i etno, kulturna, sportska i gospodarska događanja.

Integralna verzija Kalednara događanja za cijelu 2017. godinu za Suboticu, Palić i okolicu, dostupna je na srpskom, a izbor turistički najznačajnijih događanja na mađarskom i engleskom jeziku na internetskoj stranici www.visitsubotica.rs. Tijekom godine, Kalendar događanja se konstantno dopunjava i ažurira, a sve manifestacije pravodobno se najavljuju na internetskoj stranici Turističke zajednice.

Trojezična tiskana verzija Kalednara događanja za 2017. godinu s izborom od 30-ak najznačajnijih i najatraktivnijih manifestacija tiskana je početkom godine u nakladi od 3000 primjeraka.

Turistička zajednica grada Subotice izbor turistički najznačajnijih događanja redovito dostavlja i Turističkoj zajednici Srbije, Turističkoj zajednici Vojvodine i drugim zainteresiranim subjektima.

U 2017. godini, naglasak je stavljen na promociju sljedećih događanja:

Tablica broj 16 Kalendar događanja na području Subotice i Palića tijekom 2017. godine

Veljača		
24. - 26. veljače <i>Subotica – na više lokacija</i>	FEMUS Internacionalni festival umjetničke glazbe	www.femus.info
Ožujak		
04. ožujka <i>Palić, Velika terasa</i>	Polumaraton i utrka zadovoljstva, Atletsko-rekreativna trka na 21,1 km	www.tronmarathon.org
Travanj		
29. travnja - 02. svibnja <i>Palić, na više lokacija</i>	Prvosvibanjski uranak Višednevni zabavni sadržaji	www.park-palic.rs
Svibanj		
05. - 07. svibnja <i>Palić, Jadriličarski klub</i>	SEEOOC 2017. Međunarodna jedriličarska regata	www.jk-palic.org.rs
20. svibnja <i>više lokacija</i>	„Noć muzeja” Kulturni događaj	www.nocmuzeja.rs
20. - 21. svibnja <i>Palić, šetalište uz obalu</i>	Vojvodanski kürtőskolács festival Gastronomска manifestacija	www.park-palic.rs
27. svibnja <i>Palić, Velika terasa</i>	Palićke vinske svečanosti Degustacija i prodaja vina	www.park-palic.rs
27. svibnja <i>Palić</i>	Zlatni kotlić Palića Natjecanje u kuhanju riblje čorbe	www.facebook.com/konoba.kujundzic

Lipanj		
01. – 03. lipnja <i>Subotica, Dvorana sportova</i>	Međunarodni i regionalni sajam gospodarstva Sajam, poslovni susreti i programi edukacije	www.suboticasajam.rs
02.– 04. lipnja <i>Subotica i Palić</i>	Međunarodni susret oldtimer i rally vozila Izložba starovremenih automobila i motocikala	www.oldtimerclub-subotica.com
10. lipnja <i>Subotica</i>	Svjetski dan secesije Višednevni kulturni programi	www.facebook.com/SecesijaUSuboticiSzecesszioSzabadkan
21. - 25. lipnja <i>Palić, Velika terasa</i>	Etnofest World music festival	www.etnofest.org
23 - 25. lipnja Palić, Muški šstrand	Ground level festival ekstremnih sportova Natjecanja i akrobacije na biciklima i rolerima	www.groundlevelfest.com
30. lipnja – 02. srpnja <i>Subotica, centar grada</i>	Međunarodni Oldtimer susret Izložba starovremenih vozila	www.oldtimer.rs
Srpanj		
15. - 23. srpnja <i>Tavankut</i>	Saziv kolonije naive u tehnici slame Umjetnička kolonija	www.matijagubec.org
08. srpnja <i>Durđin, kraj đurđinske crkve</i>	Ris Natjecanje žetelaca u ručnom košenju žita	www.visitsubotica.rs
13. - 16. srpnja	Europsko studentsko prvenstvo u	www.rowing2017.eusa.eu

<i>Palić</i>	veslanju Sportska manifestacija	
15. - 21. srpnja <i>Palić i Subotica</i>	Festival europskog filma „Palić 2017.“ Selekcije europskih filmova	www.palicfilmfestival.com
20. - 23. srpnja <i>Palić, Termalni bazen</i>	Summer3p festival Festival elektroničke glazbe	www.summer3p.org
30. srpnja <i>Subotica, Gradski hipodrom</i>	Konjička utrka „Dužijanca“ Kasačke utrke	www.visitsubotica.rs
Kolovoz		
11- -13. kolovoz <i>Subotica, na više lokacija</i>	Dužijanca Završni dio žetvenih svečanosti	www.visitsubotica.rs
22- – 26. kolovoza <i>Subotica, centar grada</i>	Interetno festival Međunarodni festival folklora	www.interetno.net
Rujan		
01. rujna <i>Subotica, više lokacija</i>	Dan grada Višednevni kulturni i zabavni programi	www.subotica.rs
02. - 09. rujna <i>Subotica</i>	Zavičajni dani Višednevni kulturni i zabavni programi	www.subotica.rs
10. - 17. rujna <i>Subotica</i>	Jesenji festival židovske kulture Predstavljanje židovskog kulturnog stvaralaštva	www.josu.rs
16. - 17. rujna <i>Palić</i>	Berbanski dani Proslava povodom završetka berbe u voćnjacima i vinogradima	www.park-palic.rs
23. - 24. rujna <i>Palić</i>	Vinski maraton	www.park-palic.rs

	Degustacija i prodaja vina	
24. - 30. rujna <i>Subotica</i>	Međunarodni festival kazališta za djecu „Subotica 2017.“ Festival kazališta za djecu i kazališta lutaka	www.lutfestsubotica.net
Listopad		
21. - 22. listopada <i>Ergela Kelebija</i>	Natjecanje zaprega Finale prvenstva Srbije	www.lipicaner.com
Studeni		
11. studeni <i>Mirgeš</i>	Festival mlađe rakije Festival spaja proizvođače i ljubitelje kvalitetnih lokalnih voćnih rakija	www.visitsubotica.rs
Studeni <i>Subotica</i>	Desire Central Station festival Festival suvremene kazališne i plesne umjetnosti	www.desirefestival.eu
Prosinac		
05. prosinca - 15. siječnja <i>Subotica</i>	Winter Fest Blagdanski vašar u centru grada	www.supijace.co.rs

Informativno promidžbena djelatnost

Turistička zajednica grada Subotice će tijekom 2017. godine poduzimati značajne aktivnosti u pogledu promocije turističke ponude destinacije Subotica-Palić.

U nastavku je dan popis ključnih aktivnosti:

- ✓ Informativna djelatnost.
- ✓ Organiziranje rada turističko-informativnih centara.
- ✓ Održavanje i unaprjeđenje internetskih prezentacija.
- ✓ Realizacija medijske kampanje u elektroničkim medijima.
- ✓ Realizacija medijske kampanje u tiskanim medijima.
- ✓ Realizacija kampanje na internetskim pretraživačima.
- ✓ Organiziranje i koordinacija promotivnih nastupa i sajmova turizma u tuzemstvu i

regiji.

- ✓ Organiziranje posjeta studijskih grupa novinara i turističkih agencija iz tuzemstva i regije u Subotici, Paliću i okolnim mjestima.

Izrada informativno-promidžbenog materijala

U okviru Turističke zajednice grada Subotice u 2017. godini predviđene su sljedeće aktivnosti u pogledu izrade informativno-promidžbenog materijala:

1. Izrada fotodokumentacije - otkup najboljih fotografija koje mogu biti uporabljene za potrebe svih vrsta prezentacija destinacije (brošure, lifleti, web prezentacije, Press materijali...).
2. Plasman službenik suvenira Subotice.
3. Izrada općih kataloga destinacije – svakako je jedna od najvažnijih djelatnosti Turističke zajednice grada Subotice, te će se nastaviti s ovom praksom, a najnoviji katalozi (brošure) će biti predstavljene na Međunarodnom sajmu turizma u Beogradu (Kalendar manifestacija).

Praćenje turističkog prometa i istraživanje tržišta

S obzirom na to da u okviru Turističke zajednice grada Subotice postoji poseban sektor – Sektor za istraživanje tržišta i razvitak – ovo je svakako dio poslova kome će se Turistička zajednica grada Subotice posvetiti i u 2017. godini.

Provodit će se sljedeće aktivnosti:

- Praćenje broja gostiju – uz potporu Republičkog zavoda za statistiku svakog mjeseca će biti rađena analiza podataka koji nam budu dostavljeni tako da svi zainteresirani u svakom trenutku mogu dobiti relevantne podatke za prethodni mjesec.
- Analiza mišljenja turista i posjetitelja Subotice kroz podatke koji se prikupe u Turističkom informativnom centru kako u Subotici, tako i na Paliću.

Planirani opseg tiskanja promotivnih materijal i tiskanih medija

U 2017. godini planira se tiskanje sljedećih materijala:

Nova izdanja:

1. Kalendar manifestacija u Subotici, na Paliću i Kelbiji za 2017. godinu . Trojezično, srpsko-englesko-mađarsko izdanje, naklada: **3.000** komada;
2. Letak za nagradni kviz „Odlično -5“, Srpsko izdanje, naklada: **1.000** komada;
3. Turistički vodič – Subotica, Dvojezično, norveško-talijansko izdanje, naklada **5.000** komada;
4. Vodič za seoski turizam, Dvojezično, srpsko-englesko izdanje, naklada **5.000** komada;
5. Vodič za vinski turizam, Dvojezično, srpsko-englesko izdanje, naklada: **5.000** komada.

Dodatno tiskanje:

1. Turistički vodič – Subotica, Dvojezično, srpsko-englesko izdanje, naklada: **5.000**

- komada;
2. Turistički vodič – Palić, Dvojezično, srpsko-englesko izdanje, naklada: **5.000** komada;
  3. Turistički vodič – Subotica, Dvojezično, mađarsko-njemačko izdanje, naklada: **3.000** komada.

Prikupljanje i objavljivanje informacija vezanih za razvitak turizma

U okviru rada Turističko-informativnih centara u Subotici i na Paliću prikupljaju se svi podaci značajni za turističko gospodarstvo destinacije. Iz ovog fonda se dobivaju informacije pogodne za formiranje:

1. Kalendar događaja,
2. Priopćenja i drugih informacija za medije i druge interesente,
3. Cjenika za sajamske nastupe i druge potrebe,
4. Flajera i drugih promidžbenih materijala,
5. Sastavljanja izvješća,
6. Davanje tekuće turističke informacije.

Turistička zajednica grada Subotice će surađivati s jedinicama lokalne samouprave koje sudjeluju u turističkom gospodarstvu Subotice i okolice, Srbije i regije u cilju što boljeg sustavnog prikupljanja podataka o stanju i kretanjima na turističkom tržištu, kao i kretanjima u trendovima stvaranja novih turističkih proizvoda i novim načinima njihova plasiranja.

O tomu će redovno, kao i do sada, informirati partnere u turističkom gospodarstvu grada Subotice i truditi se pomoći im kod apliciranja i davanja preporuka za raspisane natječaje putem newslettera namijenjenog lokalnoj turističkom gospodarstvu. Ovaj model obavještavanja je inkorporiran u službenu internetsku stranicu Turističke zajednice grada Subotice, a sadržaj biltena su mahom informacije o raspisanim natječajima, subvencije, odnosno krediti, mjesecna statistika broja dolazaka i noćenja, pozivi na studijska putovanja i druge informacije relevantne lokalnim turističkim djelatnicima.

Razvijanje suradnje sa WEB portalima koji su specijalizirani za turizam, kao i s časopisima u tuzemstvu i regiji

Neophodno je redovito osvježavati novim informacijama sve interneske portale koji su posvećeni turizmu i turistički - relevantnim temama, a s kojima Turistička zajednica grada Subotice surađuje unatrag nekoliko godina. Zbog veoma limitiranih finansijskih sredstava ove godine neće biti moguće raditi na proširenju suradnje i sklapanju novih ugovora s drugim turističkim sajtovima s kojima do sada nismo surađivali.

Zaposleni u Turističkoj zajednici grada Subotice će i u 2017. godini pomagati, podržavati i neposredno sudjelovati u pisanju stručnih i kvalitetnih članaka na pojedine teme iz područja turizma i plasirati ih u tisku, stručnim časopisima, revijama i drugim tiskanim i elektroničkim izdanjima.

Planirane sajamske aktivnosti u 2017. godini

U 2017. godini Turistička zajednica grada Subotice planira sljedeće sajamske nastupe:

Tablica broj 17 Planirani nastupi na sajmovima u 2017. godini

SAJAMSKI NASTUPI U INOZEMSTVU
1. Budimpešta, „Utazas“, 02- - 05. ožujka 2017. godine (u suradnji s Pokrajinskim tajništvom za gospodarstvo),
2. „ITB“ Berlin, Njemačka, 08. - 12. ožujka 2017. godine, u suradnji s Turističkom zajednicom Srbije,
3. Temišvar, „Dani Vojvodine“, 17. - 18. svibnja 2017. godine, u suradnji s Turističkom zajednicom Vojvodine,
4. Banja Luka, Republika Srpska, rujna 2017. godine, „Sajam turizma i zdravlja“, u suradnji s Turističkom zajednicom Srbije i
5. „TTG Incontri“, Rimini, Italija, 12. – 14. listopada 2017. godine.

SAJAMSKI NASTUPI U TUZEMSTVU
1. Beograd, „Međunarodni sajam turizma“, 23. - 26. veljače 2017. godine (samostalni nastup),
2. Beograd, „Beogradski manifest“, 26. - 28. svibnja 2017. godine (samostalni nastup),
3. Beograd, „Dani Vojvodine“, 01. - 03. lipnja 2017. godine, u suradnji s Turističkom zajednicom Vojvodine,
4. Novi Sad, „Međunarodni sajam turizma“, 05. - 07. listopad 2017. godine (u suradnji s Pokrajinskim tajništvom za gospodarstvo) i
5. Kragujevac, „Sajam turizma i seoskog turizma“, studeni 2017. godine (samostalni nastup).

8. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PORUKE ZA BUDUĆNOST

Plan i program rada Turističke zajednice grada Subotice usklađen je s trenutačnim trendovima na tuzemnom, regionalnom i međunarodnom tržištu i predstavlja sredstvo za provedbu razvojne politike, praćenje i mjerjenje razvijanja i napretka naše destinacije.

Dokument daje viziju za Suboticu i Palić kao veoma značajne destinacije Republike Srbije, idealne za poslovni turizam, kratke gradske odmore i savršenu bazu, tj. polaznu točku za istraživanje znamenitosti Srbije i okolnih europskih zemalja.

Subotica kao jedan od vodećih gospodarskih centara države Srbije i brzo rastuća turistička destinacija ima dobre šanse dodatno povećati količinu i kvalitetu usluga u turizmu, poboljšati svoje priznanje i konkurentnost, te time postignuti ciljeve iznesene u ovom planu rada.

Ovdje svakako treba istaknuti da su trendovi turističke tražnje posljednjih nekoliko godina, kao i trenutačni i aktualni trendovi u regionalnom, europskom i globalnom turizmu veoma povoljni za našu destinaciju. S obzirom na to da se želje i interesiranja turista mijenjaju veoma brzo, iznimno je važno osluškivati i pratiti tržište svim raspoloživim sredstvima što će Turistička zajednica grada Subotice svakako činiti i u budućnosti, kako bi se povećanje broja dolazaka i noćenja turista, kao i njihovo zadovoljstvo uslugama i dalje nastavilo tempom kojim raste posljednjih godina.

Iz gore navedenih podataka izvlači se zaključak da u 2017. godinu treba ući s optimizmom da će se pozitivni trend održati i da će područje grada Subotice i okolice nastaviti pratiti pozitivni trend u ukupnom broju dolazaka i noćenja turista.

Turistička zajednica grada Subotice će pratiti nove trendove na svjetskom, europskom i regionalnom turističkom tržištu i u 2017. godini, s namjerom da utječe na povećanje kvalitete usluge kod svih gospodarskih subjekata iz područja turizma istodobno se trudeći dodatno educirati i pospješiti znanje svih svojih zaposlenih kako bi Suboticu i Palić kao destinacije jače učvrstila i bolje pozicionirala nego u prethodnom razdoblju.